

NGHIÊN CỨU NHÂN GIỐNG CÂY BÌNH VÔI NHỊ NGẮN TẠI TỈNH THÁI NGUYÊN

Dương Văn Thảo

Trường Đại học Nông Lâm, Đại học Thái Nguyên

Từ khóa: Bình vôi nhị
ngắn, cây giống,
nhân giống

TÓM TẮT

Bình vôi nhị ngắn (*Stephania brachyandra* Diels) là một loài cây thuốc quý, được sử dụng phổ biến làm nguyên liệu dược ở Việt Nam và các nước châu Á. Tuy nhiên, loài cây này đã bị khai thác tận diệt và có nguy cơ tuyệt chủng nên rất cần được nghiên cứu nhân giống loài cây dược liệu quý hiếm này. Nghiên cứu nhằm xác định kỹ thuật xử lý hạt giống, giá thể gieo ươm và chế độ che sáng trong quá trình gieo ươm cây Bình vôi. Kết quả cho thấy xử lý hạt Bình vôi nhị ngắn bằng cách ngâm trong nước lã (20°C) trong 6 giờ đạt hiệu quả cao nhất, tỷ lệ nảy mầm đạt 85,6%. Giá thể gieo ươm gồm 99% đất + 1% NPK cho tỷ lệ cây sống cao nhất (92,9%), khả năng sinh trưởng đường kính gốc và chiều cao tốt nhất, tương ứng đạt 1,47 mm và 12,33 cm. Chế độ che sáng 50% đã giúp cây sinh trưởng tốt nhất ($H_{vn} = 12,19$ cm) và tỷ lệ cây sống cao nhất (90,3%). Kết quả nghiên cứu này sẽ là cơ sở để xây dựng hướng dẫn kỹ thuật nhân giống cây Bình vôi bằng phương pháp gieo hạt phục vụ công tác bảo tồn và phát triển nguồn gen loài cây này.

Propagation of *Stephania brachyandra* in Thai Nguyen province, Vietnam

Stephania brachyandra Diels is a valuable medicinal plant, popularly used as a medicinal material in Vietnam and Asian countries. However, overexploitation are leading to the dramatical reduction of wild population of this species. Therefore, it is necessary to conduct a research on propagation of this rare medicinal plant. The research aimed to determine seed treatment techniques, seedling pot media and shading regimes in the process of sowing of this species. The results showed that the treatment of seeds by soaking in tap water (20°C) for 6 hours achieved the highest efficiency, the germination rate reached 85.6%. The seedling pot medium consisting of 99% soil + 1% NPK gave the highest survival rate (92.9%), the best growth rate of root diameter and height, respectively reaching 1.47 mm and 12.33 cm. The 50% shading mode helped the best growth ($H_{vn} = 12.19$ cm) and the highest survival rate (90.3%). The results of this study will be the basis for the development of technical guidelines for propagating the plant by sowing seeds to serve the conservation and development of genetic resources of this plant.

Keywords: Propagation,
seedling, *Stephania*
brachyandra Diels